

Trafik İdari Para Cezaları - SGK İlişkisi

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Sirküler No: 1410

Tarih: 18.01.2026

Kaynak: SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünün 11/11/2015 tarihli ve 90211595/622 sayılı 2015/25 sayılı Genelgesi ile 04.08.2021 tarihli ve E-79961784-045.99-28780188 sayılı "Trafik İdari Para Cezaları" konulu Genel Yazısı

Kısa Cevap

Ticari olarak tescil edilmiş bir araca trafik idari para cezası kesildiğinde, **sürücünün kimlik bilgileri Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından elektronik ortamda SGK'ya aktarılır.** Sürücü, araç sahibi işverenin sigortalısı değilse SGK **tutanak tarihini işe başlama tarihi kabul ederek** resen tescil yapabilir; buna bağlı olarak idari para cezası, eksik primlerin gecikme zammıyla tahsili, **asgari ücret desteğinin ve prim teşviklerinin iptali** ile yersiz ödemelerin geri alınması gündeme gelir. Bu nedenle şirket araçlarını kullanan kişilerin sigortalı personel olmasına dikkat edilmesi gerekir. Öte yandan 2021 tarihli Genel Yazı, **yalnız trafik cezasının tek başına hizmet akdinin varlığına delil sayılamayacağını** ve itirazların ayrıntılı ölçütlerle değerlendirilmesi gerektiğini açıkça belirtmektedir.

Düzenlemelerin Künyesi

Belge	Künye	İçerik
2015/25 sayılı Genelge	SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü, 11/11/2015 tarihli ve 90211595/622 sayılı — “Kayıt dışı istihdam ile mücadele”	Ticari araçların trafik cezalarına ilişkin bilgi akışını (1.2.9.11), ticari tescil kurallarını (1.2.9.12) ve tutanak tarihinin işe başlama tarihi sayılmasını (2.2.1) düzenler
Genel Yazı	SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü, 04.08.2021 tarihli ve E-79961784-045.99-28780188 sayılı — “Trafik İdari Para Cezaları”	Tutanağa dayalı tescil ve cezalara yapılan itirazların nasıl inceleneceğini ayrıntılı ölçütlerle belirler

Bilgi SGK’ya Nasıl Ulaşıyor

Bankalar ve Kamu İdareleri Tarafından Yapılacak Olan Sigortalılık Kontrolü ile Kurum ve Kuruluşlardan Alınacak Bilgi ve Belgelere Dair Tebliğ’in 15’inci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi gereğince; il emniyet müdürlüklerince yapılan trafik denetimleri sonucu **sürücüyeye yüzüne karşı tebliğ edilen** ve kullanım amacı **ticari** olan araçlara ilişkin şu bilgiler SGK’ya gönderilir:

- Aracın **plakası**
- Sürücünün **T.C. Kimlik Numarası**, adı ve soyadı
- Cezanın düzenlendiği **yer, il, ilçe ve birim**
- Cezanın düzenlendiği **tarih**

Kuruma ulaşan bu bilgiler 2015/25 sayılı Genelgede belirtilen usul ve esaslara göre kontrol edilir ve sorgulanır. Kayıt dışı çalıştığı tespit edilen sigortalılara ilişkin tescil işlemleri yapılır, ticari araç sahibine cezai yaptırımlar uygulanır. Genelgenin 2.2.1 bölümüne göre **tutanak tarihi “işe başlama tarihi”** olarak kabul edilir.

İşverenin Karşılaşabileceği Sonuçlar

- **Resen sigortalı tescili.** Sürücü, araç sahibi işverenin sigortalısı olarak tescil edilir ve tutanak tarihi işe giriş tarihi sayılır.
- **İdari para cezaları.** Süresinde verilmeyen işe giriş bildirgesi, aylık prim ve hizmet belgesi ve ilgili diğer belgeler nedeniyle 5510 sayılı Kanun’un 102’nci maddesi kapsamında idari para cezası uygulanır.
- **Prim ve gecikme zammı.** Bildirilmeyen döneme ilişkin primler gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir.
- **Teşvik ve desteklerin iptali.** Kayıt dışı çalıştırma tespiti, prim teşviklerinden yararlanma şartını ortadan kaldırdığından ilgili dönemlerde yararlanılan teşvikler ile **asgari ücret desteği**

iptal edilir ve yersiz yararlanılan tutarlar geri alınır.

- **Denetime sevk.** Ünite itiraz komisyonunca karar verilemeyen hâllerde konu denetime sevk edilir.

İtiraz Yolu ve Süresi

2021 tarihli Genel Yazıya göre, tutanağa dayalı sigortalı tesciline yapılan itirazlar Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin "İtiraz Komisyonları" başlıklı **113'üncü maddesi** uyarınca ünite **Prim Tahakkuk İtiraz Komisyonunca** incelenerek karara bağlanır (ret, kabul, denetime sevk). İtirazın reddedilmesi hâlinde işverene, kararın tebliğ tarihinden itibaren **30 gün içinde yetkili idare mahkemesine** başvurabileceği bildirilir.

Genel Yazı, yargı kararlarına dayanarak Kurumun yaklaşımını da ortaya koymaktadır: idari para cezasının dayanağı olan işlemin gerekçesinin açık biçimde ortaya konulması gerekir; **herhangi bir araştırma yapılmaksızın yalnız trafik cezası esas alınarak yapılan işlemlerde, hizmet akdi bulunup bulunmadığı konusundaki şüpheden işveren yararlanır.**

Kiralanın Araçlarda Durum

Aracın bir başkasına kiralandığı ve sürücünün kiracının çalışanı olduğu ileri sürülürse, kira sözleşmesinin geçerliliği 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre değerlendirilir. Genel Yazıya göre:

- Motorlu taşıt kira sözleşmesinin **yazılı şekilde** yapılması gerekir; **adi yazılı şekil yeterlidir**, noter onayı aranmaz.
- Sözleşme, "motorlu taşıtın kullanılmasının devri" ve "kira bedeli" unsurlarını taşıyıp tarafların imzasını içeriyorsa **geçerli kabul edilir**; herhangi bir tespit olmaksızın sonradan düzenlendiği varsayılarak geçerliliğinden şüphe edilmesi doğru görülmemiştir.
- Şüphe hâlinde sürücünün kiracıya ait işyerinden bildirilip bildirilmediği, meslek kodlarının uygunluğu, kira bedelinin fiilen ödenip ödenmediği (fatura, gider belgesi) ve vergi dairesi kayıtları (taşıt kiralama sözleşmesi, damga vergisi beyannamesi, kira gelirinin beyanı) araştırılır.
- Fatura, hizmetin ifasından itibaren yedi gün içinde düzenlenmemiş olsa dahi, **gerçek bir mal veya hizmet ifasına dayanıyorsa hizmetin verilmediği anlamına gelmez.**
- Geçerli bir kira sözleşmesi bulunduğu ve sürücünün ceza tarihi itibarıyla kiracının işyerinden sigortalı bildirildiği tespit edilirse **başkaca işlem yapılmaz**; bildirim yoksa sürücü kiracının çalışanı kabul edilerek işlem tesis edilir.

İtirazda Değerlendirilen Ölçütler

Genel Yazı, aracı eş, akraba, komşu veya arkadaşın şahsi işleri için geçici olarak kullandığı yönündeki itirazlarda dikkate alınacak ölçütleri sıralamaktadır. Öne çıkanlar şunlardır:

Başlık	Bakılan husus
İşveren kaydı	Ceza tarihi itibarıyla araç sahibinin tescilli işyeri dosyası var mı, başka sigortalı çalışanı var mı, işin tek başına yapılması mümkün mü
Geçmiş denetim	Kayıt dışı istihdama yönelik ihbar, şikâyet veya denetim geçmişi bulunuyor mu
Sürücünün beyanı ve dava	Sürücünün şikâyeti veya hizmet tespit davası var mı, işyeri çalışanı olup olmadığına dair beyanı ne
Hizmet dökümü	Sürücü daha önce benzer işlerde çalışmış mı, uygun meslek koduyla sigortalı mı, ceza tarihinde başka işyerinden bildiriliyor mu
Yakınlık ilişkisi	Sürücü ile araç sahibi arasında akrabalık veya yakınlık bulunuyor mu
Ehliyet ve belgeler	Sürücü aracın türüne uygun ehliyet ve zorunlu belgelere (psikoteknik, SRC, tehlikeli madde taşıma vb.) sahip mi
Güzergâh ve kullanım	Ceza, aracın olağan kullanım güzergâhı içinde mi kesilmiş; servis güzergâhı, kontrol noktaları ve iniş-biniş noktalarının bilinmesi emaneten kullanımla bağdaşıyor mu
Cezaya esas fiil	Ayakta yolcu taşıma, istiap haddi aşımı gibi fiiller aracın kullanım amacını gösterebilir
İkamet ve adres	Sürücünün ikameti ile işyerinin adresi uyumlu mu, farklı ilden mi
Sigortalılık durumu	Sürücünün 4/a, 4/b, 4/c statüsü; 5510 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi kapsamında sigortalı sayılmayanlardan olup olmadığı
Sigortasız çalışma saiki	Sürücünün işsizlik maaşı, sosyal destek, malullük aylığı veya ölüm aylığı/geliri alıp almadığı

Genel Yazı, komisyonun önyargılı bir tutum sergilememesini; kabul, ret veya denetime sevk kararlarının **ayrıntılı gerekçeyle tutanağa bağlanmasını** ve hangi araştırmaların yapıldığının kararda gösterilmesini istemektedir.

İşlem Yapılmayacak Hâller

Genel Yazının 4'üncü maddesine göre, trafik siciline "ticari araç" olarak kayıtlı olsa bile; sahibine ait **vergi mükellefiyeti bulunmayan**, herhangi bir ticari faaliyette kullanılmayan, araç sahibi veya zilyedi tarafından yürütülen ticari faaliyet olmayan ya da **binek aracı olarak kullanıldığı açıkça anlaşılan** araçlar için 2015/25 sayılı Genelge kapsamında işlem yapılmaz. Ticari kayıtlı iken hususiye çevrilmiş ancak ruhsatı yenilenmemiş araçlardaki tespitler de aynı çerçevede değerlendirilir.

İşverenler İçin Öneriler

- Şirket araçlarını yalnız **sigortalı personelin** kullanmasını sağlayın; sürücü listesini güncel tutun.
- Araç bir başkasına veriliyorsa **yazılı kira sözleşmesi** düzenleyin, kira bedelini fatura ve banka kaydıyla belgeleyin, damga vergisi ve kira geliri beyanını ihmal etmeyin.
- Sürücülerin araç türüne uygun **ehliyet ve mesleki yeterlilik belgelerini** dosyalayın.
- Tescil veya idari para cezası tebliğ edildiğinde **süresi içinde ünite itiraz komisyonuna** başvurun; itiraza kanıtlayıcı belgeleri ekleyin.
- İtirazın reddi hâlinde tebliğden itibaren **30 gün** içinde idare mahkemesine başvurma süresini takip edin.

Sık Sorulan Sorular

Trafik cezası tek başına sigortalılık tespiti için yeterli mi?

Genel Yazıda, yalnız trafik cezasının sürücü ile araç sahibi arasında hizmet akdi bulunduğunu gösteren bir delil sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir. Kurumun ayrıntılı değerlendirme yapması gerekir.

Hangi araçlar kapsamda?

Kullanım amacı **ticari** olan ve sürücüsüne tutanağın yüzüne karşı tebliğ edildiği araçlar. Ticari kayıtlı olsa bile fiilen binek olarak kullanılan ve sahibinin ticari faaliyeti bulunmayan araçlar için işlem yapılmaz.

İşe başlama tarihi ne olarak kabul ediliyor?

2015/25 sayılı Genelgenin 2.2.1 bölümüne göre **tutanak tarihi** işe başlama tarihi kabul edilir.

Kira sözleşmesinin noterden yapılması gerekiyor mu?

Hayır. Motorlu taşıt kira sözleşmesinin yazılı olması gerekir; adi yazılı şekil yeterlidir, noter veya resmî makam onayı aranmaz.

İtirazım reddedilirse ne yapabilirim?

Kararın tebliğ tarihinden itibaren **30 gün içinde** yetkili idare mahkemesine başvurabilirsiniz. Bu bilgilendirmenin ret kararında yapılması gerekmektedir.

Teşvikler geriye dönük iptal edilir mi?

Kayıt dışı çalıştırma tespiti hâlinde ilgili dönemde yararlanılan prim teşvikleri ve asgari ücret desteği iptal edilerek yersiz yararlanılan tutarlar geri alınır.

Resmî Kaynaklar

- SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü — 04.08.2021 tarihli ve E-79961784-045.99-28780188 sayılı “Trafik İdari Para Cezaları” konulu Genel Yazı
- 2015/25 sayılı SGK Genelgesi — ilgili bölümler (1.2.9.11, 1.2.9.12, 1.2.14.4 ve 2.2.1)
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulamaya öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/trafik-idari-para-cezaları-sgk-iliskisi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 01:01 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net